NAKİT VE TAHSİLAT · 25 KASIM 2026

Vadesi 2027'de olan senet ve çekler: yıl sonu reeskontla 2026 vergisi nasıl ertelenir?

Aytaç Yavuzel · Yavuzel Mali Müşavirlik

Portföyünüzde vadesi 2027'ye kalan senet veya vadeli çek varsa 31 Aralık'ta reeskont ayırıp 2026 kârını yasal yoldan düşürebilirsiniz. 500.000 TL'lik senet örneğinde vergi yaklaşık 11.040 TL azalıyor; borç senetlerinin hesabı da yazıda.

Kısa cevap: Evet, azaltabilirsiniz. Bilanço esasına göre defter tutuyorsanız, 31 Aralık 2026'da vadesi gelmemiş alacak senetlerinizi ve vadeli çeklerinizi bugünkü değerine indirebilirsiniz. Aradaki fark 2026'da gider yazılır. 500.000 TL'lik, 90 gün vadeli bir senette bu fark yaklaşık 44.160 TL ediyor; %25 kurumlar vergisiyle 2026 vergisi yaklaşık 11.040 TL düşüyor. Yalnız iki şeyi baştan bilin. Birincisi, bu kalıcı bir kazanç değil, vergiyi bir yıl ileri atmaktır. İkincisi, alacak senetlerinizde reeskont yaparsanız borç senetlerinizde de yapmak zorundasınız.

Reeskont nedir, kim yapabilir?

Reeskont, vadesi gelmemiş senedin değerleme günündeki gerçek değerini bulmak için içindeki faizi ayırmaktır. Vadesi 2027 Mart'ında olan 500.000 TL'lik senet bugün 500.000 TL etmez, çünkü içinde vade farkı vardır. Vergi Usul Kanunu'nun 281. maddesi buna izin verir: vadesi gelmemiş senede bağlı alacaklar değerleme gününün değerine indirilebilir. Senette faiz oranı yazılıysa o oran, yazılı değilse Merkez Bankası'nın resmî iskonto oranı kullanılır.

Müşterilerimizden en çok duyduğum soru şu oluyor: "Çek de senet sayılır mı?" İleri tarihli çekler için de reeskont yapılabildiği Gelir İdaresi'nin Vergi Usul Kanunu sirküleriyle kabul edildi. Dolayısıyla portföyünüzdeki vadeli çekler de bu hesaba girer.

Bu uygulamanın sınırları şöyle:

Şart	Açıklama
Defter türü	Bilanço esasına göre defter tutmanız gerekir
Belge	Alacak senede ya da vadeli çeke bağlı olmalı; senetsiz cari hesap alacağı reeskont edilmez
Vade	31.12.2026 itibarıyla vadesi gelmemiş olmalı

Portföy	Senet elinizde olmalı; ciro ettiğiniz ya da bankaya iskonto ettirdiğiniz senet hesaba girmez
Tercih	Alacak senetlerinde isteğe bağlıdır; banka, banker ve sigorta şirketleri için ayrı kural vardır

Mart 2027 vadeli senette hesap adım adım

Varsayımlar: Portföyünüzde 31.12.2026 tarihinde 500.000 TL nominal değerli, 31.03.2027 vadeli bir senet var. Senette faiz oranı yazmıyor. TCMB'nin reeskont iskonto oranı 20.12.2025'ten beri %38,75 ve vadesine en çok 3 ay kalan senetlere uygulanıyor. Şirketiniz %25 kurumlar vergisi ödüyor.

Kullanılan yöntem iç iskontodur, yani faiz senedin bugünkü değeri üzerinden hesaplanır. Formül şu:

Reeskont = Nominal değer × Gün × Oran / (36.000 + Gün × Oran)

1. Gün sayısı: Ocak (31) + Şubat (28) + Mart (31) = 90 gün
2. Gün × Oran: 90 × 38,75 = 3.487,5
3. Payda: 36.000 + 3.487,5 = 39.487,5
4. Pay: 500.000 × 3.487,5 = 1.743.750.000
5. Reeskont: 1.743.750.000 / 39.487,5 = 44.159,54 TL

Senet bilançoda 500.000 − 44.159,54 = 455.840,46 TL ile yer alır. 44.159,54 TL 2026'nın gideri olur.

Vergi etkisi: 44.159,54 × %25 = 11.039,89 TL, yani yaklaşık 11.040 TL. Bu tutarı 2026 kurumlar vergisi beyannamesinde daha az ödersiniz.

Şahıs işletmesiyseniz gider tutarı aynıdır. Vergi etkisi ise kazancınızın hangi gelir vergisi dilimine düştüğüne göre değişir.

Borç senediniz varsa reeskontu ayırmak zorunlu

İşin öbür yüzü burada. VUK 285. maddeye göre alacak senetlerini reeskont eden mükellef, borç senetlerini de aynı şekilde değerlemek zorundadır. Borç reeskontu ise gelir yazılır ve kazancı artırır. "Alacağı yapayım, borcu boş vereyim" demek mümkün değil. İncelemede bu eksik çıkarsa reeskont giderinin bir kısmı geri alınır, üstüne vergi ziyaı cezası gelir.

Örneğe ekleyelim: Satıcınıza verdiğiniz 300.000 TL'lik, 28.02.2027 vadeli bir borç senediniz de var. Senette faiz oranı yazmıyor.

1. Gün sayısı: Ocak (31) + Şubat (28) = 59 gün
2. Gün × Oran: 59 × 38,75 = 2.286,25

3. Payda: 36.000 + 2.286,25 = 38.286,25
4. Borç reeskontu: 300.000 × 2.286,25 / 38.286,25 = 17.914,39 TL (gelir)

Kalem	Tutar (TL)
Alacak senedi reeskontu (gider)	44.159,54
Borç senedi reeskontu (gelir)	−17.914,39
Net gider	26.245,15
Vergi etkisi (%25)	6.561,29

Gördüğünüz gibi borç senedi olunca kazanç 11.040 TL'den yaklaşık 6.561 TL'ye iniyor. Borç senetleriniz alacak senetlerinizden fazlaysa reeskont kârı artırabilir. Bu durumda reeskont yapmamak sizin için daha iyidir, çünkü alacak tarafında yapmak isteğe bağlıdır. Karar vermeden önce iki listeyi yan yana koyup hesabı yapmak gerekir.

Neden "erteleme" diyorum?

Reeskont parayı yok etmez, yalnız hangi yıla yazılacağını değiştirir. 2026'da ayırdığınız 44.159,54 TL, yeni yılın başında ters kayıtla kapatılır ve 2027'nin geliri olur. Senet vadesinde tahsil edildiğinde 500.000 TL'nin tamamı zaten kayıtlarınıza girmiş olur.

Yani 11.040 TL'lik vergi kaybolmaz; 2027 kazancına eklenip bir yıl sonra ödenir. Yine de faydası küçük değildir. Bu parayı bir yıl boyunca işletmenizde tutarsınız ve faizlerin yüksek olduğu dönemde bunun bir değeri vardır. Her yıl düzenli reeskont yapan işletmede bu erteleme her yıl tekrarlanır.

Yıl sonu kapanışından önce yapmanız gerekenler

- Portföy listesi çıkarın. Her senedin ve çekin nominal değerini, vadesini, senette faiz yazıp yazmadığını listeleyin. Ciro ettiğiniz ya da bankaya verdiğiniz senetleri listeden çıkarın.
- Borç senetlerini de listeleyin. Verdiğiniz senetler ve ileri tarihli çekler aynı tarihle hesaplanacak.
- Oranı 31.12.2026'da tekrar kontrol edin. Ben bu yazıyı TCMB'nin 20.12.2025'ten beri geçerli %38,75 oranıyla hazırladım. Yıl sonuna kadar oran değişirse hesabı 31 Aralık'ta geçerli oranla yapın.
- Tahsili şüpheli senetleri ayrı değerlendirin. Borçlusu ödemeyen ve dava ya da icra aşamasındaki senet için konu artık reeskont değildir; şüpheli alacak karşılığı yazısına bakın.

Benim önerim: Elinizde vadesi Ocak–Mart 2027 arasında olan, kayda değer tutarda alacak senedi varsa reeskontu ihmal etmeyin. Bu tamamen kanunun tanıdığı bir değerleme hakkı. Ancak borç senetlerinizi de aynı tabloya koymadan karar vermeyin. Net etki bazen sanıldığından küçük, hatta ters çıkabilir.

Dayanaklar

213 sayılı Vergi Usul Kanunu md. 281 (Alacakların değerlemesi)

213 sayılı Vergi Usul Kanunu md. 285 (Borçların değerlemesi)

238 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (iç iskonto yöntemi)

Vergi Usul Kanunu Sirküleri No: 64 (Vadeli çeklerde reeskont uygulaması)

Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranlarının Tespiti Hakkında Tebliğ (Resmî Gazete, 20.12.2025)

TCMB Reeskont ve Avans Faiz Oranları tablosu

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu md. 32

Bu yazı genel bilgilendirme amaçlıdır; somut durumunuz için mesleki değerlendirme yerine geçmez.